IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (nr 42)**

z dnia 15 kwietnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (nr 42)

15 kwietnia 2021 r.

Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Sawickiego (KP)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację na temat stanu zaawansowania planów zagospodarowania wód morskich w celu realizacji inwestycji związanych z budową morskich farm wiatrowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Gróbarczyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury wraz ze współpracownikami, **Adam Guibourgé-Czetwertyński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Maria Rainczuk** specjalista kontroli państwowej w Departamencie Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli**, Katarzyna Szwed-Lipińska** dyrektor Departamentu Źródeł Odnawialnych Urzędu Regulacji Energetyki.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Grażyna Kućmierowska, Jolanta Ostrowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Witam panie i panów posłów. Witam panów ministrów Marka Gróbarczyka oraz Adama Guibourgé-Czetwertyńskiego. Witam także pozostałych gości.

Informuję, że posiedzenie Komisji zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Przystąpmy zatem do stwierdzenia kworum. Proszę o naciśnięcie dowolnego przycisku. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie informacji na temat stanu zaawansowania planów zagospodarowania wód morskich w celu realizacji inwestycji związanych z budową morskich farm wiatrowych. Ponieważ widzę pana ministra Guibourgé-Czetwertyńskiego, bardzo proszę pana ministra o zabranie głosu. Witamy również pana ministra Gróbarczyka. Kto wystąpi pierwszy, panowie ministrowie? Skoro poprosiłem już pana ministra Guibourgé-Czetwertyńskiego, bardzo proszę. Panie ministrze, proszę włączyć mikrofon. Pan minister Guibourgé-Czetwertyński.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Marek Gróbarczyk:

Dzień dobry.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dzień dobry. Chciałem zasugerować, żeby być może zaczął pan minister Gróbarczyk, dlatego że to on prowadzi, a my mamy tylko głos uzupełniający w tym temacie.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Proszę bardzo. Widzę i słyszę pana ministra Gróbarczyka.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Poproszę jeszcze chwileczkę. Jak zwykle mamy problemy techniczne.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Nie, panie ministrze, nie ma żadnych problemów. Jest pan widoczny i słyszalny. Może pan zabierać głos.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Czy my się słyszymy?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Tak, słyszymy się. Bardzo proszę o informację.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Już słyszę pana przewodniczącego. Panie przewodniczący, czy ja mam zaczynać?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Tak. Bardzo proszę o przedstawienie informacji. Później pan minister Guibourgé-Czetwertyński.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Dobrze. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dzisiejsze posiedzenie Komisji w temacie związanym za zagospodarowaniem przestrzennym wód morskich w zakresie budowy farm wiatrowych ma dla nas niezwykle duże znaczenie. Myślę, że najwięcej na ten temat będzie mówił pan minister Czetwertyński, dlatego że to Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest ministerstwem wiodącym w tym temacie. My jesteśmy wspomagającym w zakresie przygotowania przede wszystkim wszelkiego rodzaju aktów prawnych. W tym zakresie mieliśmy za zadanie opracowanie planu zagospodarowania wód morskich, który w kompleksowy sposób określa przede wszystkim inwestycje, które mają się odbywać na obszarze wód morskich. W szerokim zakresie dotyczy to nie tylko farm wiatrowych, ale wszystkich rodzajów aktywności przede wszystkim w zakresie wydobywczym, ale także pod kątem zajętości wód z uwzględnieniem pozostałych uczestników korzystających z wód morskich, a więc z uwzględnieniem żeglugi, szlaków morskich oraz rybołówstwa.

W związku z tym zostało opracowane rozporządzenie w tym zakresie porządkujące w 100% wykorzystanie wód morskich. Czeka na decyzję Rady Ministrów. Wszelkie uwagi zostały wyjaśnione. W tym zakresie Ministerstwo Infrastruktury było odpowiedzialne za realizację planów związanych z gospodarką energetyczną w obszarze morskich farm wiatrowych. To tyle tytułem wstępu. Jeżeli mogę oddać głos panu przewodniczącemu, bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Bardzo proszę pana ministra Guibourgé-Czetwertyńskiego o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, tak jak powiedział pan minister Gróbarczyk rzeczywiście dla nas najważniejszym elementem w planie jest znaczenie i oznaczenie obszarów przeznaczonych na pozyskiwanie energii odnawialnej. Jak państwo wiedzą, program warty nawet 130 000 000 tys. zł ma doprowadzić do powstania 11 GW mocy na farmach wiatrowych w horyzoncie do 2040 roku w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Bałtyckim. Projekt planu zagospodarowania przestrzennego, który został przygotowany przez Ministerstwo Infrastruktury we współpracy z nami, w pełni umożliwia realizację owych inwestycji.

W planie, jak powiedziałem, kluczowe dla nas obszary to te, które są przeznaczone na pozyskiwanie energii odnawialnej. Są one oznaczone symbolem „E”. W planie jest siedem takich obszarów o powierzchni ponad 2 tys. kilometrów kwadratowych. Są zlokalizowane na Ławicy Słupskiej, Ławicy Środkowej i Ławicy Odrzanej.

W lutym tego roku weszła w życie ustawa o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych, tzw. ustawa offshore’owa z grudnia zeszłego roku. Zgodnie z ustawą, projekty będą realizowane kolejno w dwóch fazach. Najpierw o udział w pierwszej fazie będą mogły ubiegać się projekty, które są wskazane w załączniku nr 1 do ustawy. Następnie w drugiej fazie o wsparcie będą mogły się ubiegać obszary

z załączników nr 1 i 2 do ustawy. Muszę podkreślić, że oba załączniki nr 1 i 2 są absolutnie spójne z projektem planu zagospodarowania przestrzennego i wpisują się w te akweny, dla których funkcją podstawową jest pozyskiwanie energii odnawialnej.

Na zakończenie może jeszcze raz podkreślę, że projekt budowy morskich farm wiatrowych ma ogromne znaczenie gospodarcze dla kraju. Jest to nie tylko inwestycja w modernizację naszej energetyki, ale także stworzenie miejsc pracy w województwach przy Morzu Bałtyckim. Jest to rozwój naszej infrastruktury związanej z owymi inwestycjami. Oczywiście jest to bardzo istotne w najbliższych dekadach. Dlatego jako ministerstwo bardzo popieramy pilne przyjęcie planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy któraś z pań posłanek, któryś z panów posłów chciałby zabrać głos? Czy są chętni do zabrania głosu? Nie widzę.

Poseł Michał Urbaniak (Konfederacja):

Jest dwóch chętnych.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Tak, bardzo proszę. Rozumiem, że zgłasza się pan poseł Urbaniak, tak?

Poseł Michał Urbaniak (Konfederacja):

Najpierw zgłosił się pan poseł Łącki.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Artur Łącki (KO):

Już jestem. Myślałem, że pan przewodniczący nas widzi. Cały czas trzymałem rękę w górze. Po pierwsze, chciałbym zapytać pana ministra Czetwertyńskiego, dlaczego wraz z pismem nie dostaliśmy chociażby jakiejś poglądowej mapki, gdzie będą znajdowały się przestrzenie do budowy farm wiatrowych. Pisze się o tym, ale w dokumentach tego nie ma. Usłyszałem, że na Ławicy Słupskiej, usłyszałem, że na Ławicy Odrzańskiej, ale nie usłyszałem trzeciego miejsca, kiedy mówił pan, gdzie ma to być. Proszę zatem o przesłanie nam jakiejś mapki poglądowej miejsc, gdzie mają być zlokalizowane farmy wiatrowe.

Teraz już przechodzę do pytań do pana ministra Gróbarczyka. Panie ministrze, od kilku lat są to te same pytania. Jak chcecie stawiać farmy wiatrowe? Może najpierw jeszcze jedno pytanie. W piśmie, które tutaj dostaliśmy, pisze się, że cały plan miał być przyjęty przez rząd do dnia 31 marca. Nie dostaliśmy żadnej informacji, czy już jest to przyjęte czy jeszcze nie jest przyjęte, a jeżeli nie jest, to kiedy będzie. Chciałbym to wiedzieć. Jest tu napisane, że do 31 marca, ale nie było to jeszcze pod obradami rządu.

Teraz tak. Panie ministrze Gróbarczyk, jak chcemy budować farmy, skoro zlikwidowaliście jedyną fabrykę fundamentów pod farmy wiatrowe, czyli ST3 Offshore w Szczecinie? Ładując w nią 200 000 tys. zł doprowadziliście do upadku fabrykę wartą 500 000 tys. zł. Czym, jakimi siłami, kto ma to budować? Czy znowu będziemy to budowali na zasadzie sprowadzania wszystkiego z Chin albo z innych krajów? Czy znowu będziemy tylko montownią wszystkiego, co się produkuje na świecie, a nie u nas? To już naprawdę robi się trochę śmieszne, że mamy prawie czterdziestomilionowy kraj w środku Europy, który co byśmy nie ruszyli, nic u siebie nie produkuje. Jak się zaczęła pandemia, okazało się, że w życiu nie produkowaliśmy respiratorów, tylko trzeba je sprowadzać. Mamy budować wiatraki, ale okazuje się, że nic u siebie nie produkujemy, nawet fundamentów, tylko będziemy musieli je sprowadzać. Czy taka jest polityka rządu czy po prostu wam to nie wychodzi? Już w ogóle nie wiem, jak o to pytać.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Czy jeszcze ktoś z pań posłanek i panów posłów chciałby zabrać głos?

Poseł Michał Urbaniak (Konfederacja):

Urbaniak się zgłasza.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Michał Urbaniak (Konfederacja):

Dziękuję. Szanowni państwo posłowie, panowie ministrowie, zgodzę się ze swoim przedmówcą w kwestii tego, że powinniśmy stawiać przede wszystkim na produkcję rodzimą. Pamiętajmy, że przy farmach wiatrowych mogłyby się rozwinąć także nasze stocznie – jest to spory potencjał – zarówno te na Wybrzeżu Gdańskim, jak i te w Szczecinie, i w Świnoujściu.

Mam też pytanie, które dotyczy nieco innej sprawy. Z racji swojego wykształcenia zajmowałem się bezpieczeństwem. Interesuje mnie kwestia bezpieczeństwa naszego wybrzeża, naszej wyłącznej strefy ekonomicznej w tym wypadku. Według mojej informacji oraz opinii między innymi Akademii Marynarki Wojennej, tam, gdzie będą farmy wiatrowe, może być problem z używaniem radarów wojskowych do badania tego, co dzieje się na Bałtyku. Jak będzie to rozwiązane? Jak ów potencjalny problem będzie rozwiązany w kwestii obserwacji tego, co dzieje się pomiędzy wiatrakami? Jak będą zabezpieczone instalacje? Kto i w jaki sposób będzie bezpośrednio odpowiadał za ich bezpieczeństwo, za to kto i w jaki sposób przepływa chociażby w ich pobliżu, dlatego że dla nas będą to strategicznie bardzo istotne rzeczy? Nie będą to wiatraki, które po prostu stoją sobie i nic nie robią, ale wiatraki które dostarczają nam energię. Strategicznym jest, żeby zabezpieczyć je w kwestii ewentualnych działań zaczepnych, dywersyjnych czy jakichkolwiek innych ze strony państw trzecich lub np. organizacji terrorystycznych.

Myślę, że jest to dosyć istotny problem, nad którym warto byłoby się pochylić. Proszę o konkretne informacje, jak to będzie zrobione. Jeżeli jeszcze nie wiadomo jak, to kiedy będzie wiadomo. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Czy panowie ministrze chcą udzielić odpowiedzi? Może na początku krótko odnośnie do obszarów pan minister Czetwertyński.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Adam Guibourgé-Czetwertyński:

Odnośnie do obszarów skoordynujemy się z Ministerstwem Infrastruktury. Zakładaliśmy, że mapy zostaną ujęte w odpowiedzi Ministerstwa Infrastruktury, ale skoordynujemy się w tej sprawie. Pytanie o proces przyjęcia także zostawię panu ministrowi Gróbarczykowi.

Odniosę się do roli rodzimego przemysłu i do bezpieczeństwa, ponieważ są to ważne elementy naszej refleksji, naszych planów rozwoju farm nadmorskich. Po pierwsze, jeżeli chodzi o rozwój przemysłu lokalnego, oczywiście jednym z naszych celów jest wspieranie poprzez duży program inwestycyjny firm, które działają w Polsce i mogą być w stanie coś dostarczać. Już dzisiaj mamy firmy, które dostarczają – wspomniał o tym pan poseł – barki serwisowe dla farm wiatrowych, które są budowane w innych krajach. Przemysł już ma jakieś kompetencje, ale współpracujemy z przemysłem po to, żeby dalej rozwijać owe kompetencje.

Stworzyliśmy siedem grup roboczych, przepraszam, sześć grup roboczych, w których ściśle współpracujemy. W grupach roboczych oczywiście są obecne nasze stocznie. Pracujemy nad umową sektorową. Jest to rozwiązanie, które bardzo dobrze zafunkcjonowało w Wielkiej Brytanii. Widzieliśmy, jak w Wielkiej Brytanii dzięki takim pracom razem z sektorem udało się znacząco zwiększyć udział rodzimego przemysłu w inwestycjach. Pracujemy w tym kierunku.

Jeżeli chodzi o kwestię bezpieczeństwa, do jednej z grup roboczych jest włączone Ministerstwo Obrony Narodowej. Wiemy, że Ministerstwo Obrony Narodowej rozmawia z inwestorami o możliwości wykorzystania masztów z morskich farm wiatrowych po to, żeby uzupełnić, usprawnić funkcjonowanie swoich urządzeń. Są to rozwiązania, które również zostały wykorzystane w innych krajach. Wiemy, że w Wielkiej Brytanii zarówno Royal Navy, jak i Royal Air Force korzystają z farm, żeby uzupełnić sieć swoich radarów. Są to inwestycje, które mogą nawet bardzo ściśle współgrać z kwestiami obronnymi.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pana ministra Gróbarczyka.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Dziękuję bardzo. Oczywiście, jeżeli chodzi o związane z tym mapy wszelkiego rodzaju, nie byliśmy w stanie dostarczyć ich państwu jako Komisji, ponieważ jest to blisko pięćset stron opracowań. Mapy są natomiast publicznie dostępne. Jest to System Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej SIPAM. Poprzez przeglądarkę każdy może tam wejść i przejrzeć mapy, nie są one natomiast jeszcze prawnie usankcjonowane, ponieważ czekają na decyzję Rady Ministrów w tym zakresie.

Dla nas oczywistym jest, że plan zagospodarowania przestrzennego tak samo na morzu, jak i na lądzie obejmuje wszystkich uczestników w ramach procesów projektowych i wykonawczych. Wszystkie elementy zostały określone, uzgodnione i przygotowane w ramach zagospodarowania przestrzennego wód morskich.

Oczywiście tematem dzisiejszego spotkania jest plan zagospodarowania przestrzennego, ale nie obyło się bez ataku pana posła Łąckiego, któremu odpowiem, jeżeli sobie życzy, że przecież fabryka ST3 została przygotowana przez państwa. Był to program, sztandarowa inwestycja Platformy Obywatelskiej na Zachodnim Pomorzu, w ramach której nie założono jednej rzeczy, a mianowicie, że wieże wiatrowe będą większe niż 8 MW. To, co będzie stawiane na Bałtyku, będzie to ponad 10 MW, a więc do niczego się to nie nadaje, co wskazał niemiecki inwestor Bilfinger, który po prostu jak najszybciej wycofał się z inwestycji. To jest główny powód, panie pośle, że...

Poseł Artur Łącki (KO):

Panie ministrze, to po co kupiliście?

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Panie pośle, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Instalacje te nie nadają się do realizacji wież wiatrowych w nowej technologii. Nikt nie jest zainteresowany w tym zakresie, żeby modernizować ów zakład, ponieważ umowa, którą podpisał przecież pan marszałek Geblewicz, jednoznacznie wskazuje, że w okresie trwałości projektu nic nie może być modernizowane w zakładzie. Jedynym rozwiązaniem jest po prostu przeczekanie pięciu lat. Inwestycje oczywiście muszą nastąpić w tym terminie. Gdyby nie źle podpisana umowa w tym zakresie, na pewno instalacja ta, kompleks ten, byłaby wykorzystywana do budowy wież wiatrowych, która rozpocznie się lada chwila, ale to dzisiaj nie jest tematem posiedzenia Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Łącki chciał coś dodać?

Poseł Artur Łącki (KO):

Tak, panie przewodniczący. W takim razie chciałbym się dowiedzieć od pana ministra Gróbarczyka, od kiedy powziął wiedzę, że fabryka ST3 Offshore nie nadaje się do niczego, że nie można nic sensownego w niej wybudować, a przynajmniej nie to, co jest potrzebne na Bałtyk. Od tego uzależniam, czy zgłoszę to do Najwyższej Izby Kontroli czy nie zgłoszę. Jeżeli dowiedzieliście się o tym państwo przed włożeniem w fabrykę 200 000 tys. zł, czyli przed zakupieniem od niemieckiego inwestora czegoś, co mówicie, że jest szmelcem, to nadaje się to do prokuratora. Jeżeli dowiedzieliście się o tym później, to znaczy, że macie tam słabych urzędników. Tak czy tak, ręka w nocniku, panie ministrze.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Myślę, że pan minister chyba nie będzie chciał na to odpowiadać.

W związku z tym wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam posiedzenie Komisji.

Poseł Artur Łącki (KO):

Mogę jeszcze jedno pytanie? Przepraszam, ostatnie.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Już zamknąłem posiedzenie.

Poseł Artur Łącki (KO):

Ale całkiem w innej sprawie, dlatego że zgłosili się rybacy z Dziwnowa, nasi mali polscy rybacy, nie duże kutry, tylko małe kutry, którym teraz nie wolno na Zatoce Pomorskiej łowić na sieciach stawnych, ponieważ ponoć pokazał się morświn. Rozumiem, że trzeba chronić morświna. Dostali pismo, że nie wolno im łowić. Mam tylko pytanie do pana ministra, czy będą mieli jakąś ochronę. Czy rybacy ci dostaną jakieś odszkodowanie, dlatego że oni nic o tym nie wiedzą? Czy pan minister mógłby odpowiedzieć mi coś w tej sprawie na piśmie? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Panie pośle, nie jest to przedmiotem dzisiejszego posiedzenia.

Poseł Artur Łącki (KO):

Wiem, ale wykorzystuję okazję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Jeżeli pan minister Gróbarczyk chce się odnieść, to bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Oczywiście, że tak. Pan poseł wie wszystko, ale jednej rzeczy nie wie, że w ramach nowego podziału jest to już zadanie pana ministra rolnictwa i rozwoju obszarów morskich. Wchodziłbym zatem kompletnie nie w swoje kompetencje.

Poseł Artur Łącki (KO):

Dziękuję za odpowiedź.

Sekretarz stanu w MI Marek Gróbarczyk:

Odsyłam do pana ministra Pudy.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (KP):

Dziękuję bardzo. Wobec wyczerpania porządku obrad zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.